

3. Co je fair trade

Fair trade je způsob obchodu, který dává příležitost pěstitelům a pracovníkům v zemích Afriky, Asie a Latinské Ameriky, aby se uživil vlastní prací za důstojných podmínek.

Spravedlivá odměna

Fairtradoví pěstitelé a řemeslníci mají jistotu, že za svoje zboží dostanou spravedlivě zaplacené. Spravedlivá cena by měla pokrývat náklady na udržitelnou produkci a umožňovat důstojný život pěstitelům a řemeslníkům i jejich rodině. V rámci certifikace Fairtrade se pro každý produkt či komoditu stanovuje tzv. garantovaná minimální výkupní cena.

Zaměstnanci certifikovaných fairtradových podniků musí za svou práci dostávat alespoň minimální zákonnou mzdu nebo průměrnou mzdu v dané zemi či regionu - podle toho, která je vyšší.

Rozvoj komunit

Certifikovaná pěstitelská družstva a podniky dostávají tzv. sociální prémium, stanovené např. pro libru kávy, krabici banánů nebo jinou prodejní jednotku. O tom, na co takto nastřádané prostředky využijí, rozhodují demokratickým způsobem. Může jít o projekty na rozvoj komunity (stavba či oprava cest, škol, zdravotnických zařízení), bonusy k platu, stipendia pro děti, investice do provozu (nákup strojů, stavba zpracovatelných) nebo do zlepšování samotné produkce (školení pro pěstitele, nákup sazenic).

Ochrana životního prostředí

Fairtradoví pěstitelé se snaží nakládat odpovědně s vodou i odpady a využívat obnovitelné zdroje energie. Proti škůdcům a nemocem používají přírodní prostředky - nasazují hmyzí predátory, jedovaté chemikálie nahrazují oleji a dalšími přírodními látkami. V rámci certifikace Fairtrade mohou použít některé povolené agrochemikálie, nikoli ale preventivně, jen v případě, že se potýkají s problémy. Při pěstování využívají kombinace s dalšími rostlinami, aby podpořili rozmanitost a využili jejich stínu.

Důstojné pracovní podmínky

Fairtradové podniky musí respektovat pracovní práva a svým zaměstnancům umožňovat práci v důstojných a bezpečných podmínkách. Zaměstnavatelé musí podporovat svobodnou činnost odborů a kolektivní vyjednávání.

Dlouhodobé obchodní vztahy

Členství ve fairtradovém družstvu dává pěstitelům jistotu a stabilitu - ví, kolik a kdy za svoje produkty dostanou. Mohou tak lépe plánovat svou budoucnost a nebojí se investic. Družstva často využívají možnosti předfinancování, aby jejich členové mohli dostat peníze opravdu 'na ruku'.

Rovnoprávnost

Ve fair trade mají všichni rovnocenný hlas. Ženy, migranti i zástupci národnostních menšin mají jistotu, že se neseťkají s diskriminací a zneužíváním. Fairtradové podniky a družstva se snaží zapojit ženy do rozhodování a posilovat jejich nezávislost.

Zákaz dětské a nucené práce

Děti mohou svým rodičům pomáhat při pěstování nebo sklizni. Práce je ale nesmí ohrožovat na psychickém nebo fyzickém vývoji a bránit jim ve vzdělávání - takto definuje ILO (Mezinárodní organizace práce) dětskou práci a systém fair trade ji přísně zakazuje. Novodobé otroctví je pro fair trade samozřejmě tabu.

Demokracie

Členové certifikovaných družstev si pravidelně volí své zástupce, kteří je reprezentují na různých úrovních. Nejvyšším orgánem družstev je valná hromada, na které se rozhoduje např. o plánech do budoucna nebo o využití prostředků ze sociálního přímia. Na certifikovaných fairtradových plantážích si zaměstnanci volí své zástupce do tzv. Joint Body, které je zodpovědné za využívání sociálního a příplatku.

Více informací:

www.fairtrade.cz - Základní principy fair trade a odpovědi na ty nejčastější otázky.

www.facebook.com/podporujifairtrade - Aktuality, fotky a videa ze světa spravedlivého obchodu.

www.blog.fairtrade.cz - Fair trade do větší hloubky pro ty nejzvíředavější.

Certifikace Fairtrade (<http://www.fairtrade-cesko.cz/#!fair-trade/system-fairtrade>)

Systém Světové Fairtradové organizace (<http://www.fairtrade-cesko.cz/#!fair-trade/wfto>)

Fairtrade International - www.fairtrade.net

<https://www.facebook.com/fairtrade>

World Fair Trade Organization - www.wfto.com

<https://www.facebook.com/WFTOFairTrade>